

שבילי משימות מדברות

קהילת מש"ל ברחובות תשע"ט: כיצד מעצבים שביל משימות מדברות מוצלח?

כמורים למתמטיקה אנו חולקים מטרה משותפת: לגרום לתלמידינו להיות לומדים פעילים ועצמאיים הלוקחים אחריות על הלמידה שלהם, רוכשים בעלות על הידע ומשמשים כסוכני ידע בכיתתם. קהילת מש"ל (מורים שותפים למחקר) ברחובות יצאה למחקר משותף על מנת להתחקות אחר דרכים להשגת מטרה זו, ולשם כך הגדירה מושגים שימושיים:

"משימה מדברת" היא משימה מתמטית שמשולבת בסיטואציית הוראה הכוללת התנסות, שיח ורפלקציה. "שביל משימות מדברות" הוא לקט סדור של "משימות מדברות" הפותח הזדמנויות למידה לקראת השגת מטרות הוראתיות נבחרות. בקהילה שלנו, שביל משימות מדברות ייחשב ל"מוצלח", כאשר הפעלתו בכיתות על ידי חברי הקהילה תהיה מלווה בנתונים אמפיריים המעידים על השגת המטרות שנבחרו (או חלקן).

כדי לענות על השאלה: "כיצד מעצבים ומפעילים שבילים מוצלחים של משימות מדברות?", המורים שיתפו זה את זה ברעיונות דידקטיים ובהתנסויות שלהם בכיתות, בחרו מטרות הוראתיות, עיצבו שבילי משימות מדברות, הפעילו אותם בכיתותיהם ותיעדו את השיעורים. במסגרת הקהילה, המורים הציגו את הנתונים שאספו, וביחד עם עמיתיהם ניתחו אותם והגיעו לתובנות ולמסקנות.

מעבר לתובנות של כל מורה שחקר שביל משימות מדברות בכיתתו, ההתבוננות המשותפת בשלבי פיתוח והפעלה של שבילי משימות מדברות עשויה לשמש בסיס להבניית כלי שייע לומרי מתמטיקה בתכנון שיעורים עתירים בהזדמנויות המעודדות את התלמידים להיות פעילים בשיעור ולשמש כסוכני ידע בכיתה. בדומה למערכי השיעור המוכרים, בניית שביל משימות מדברות כוללת את השלבים הבאים: בחירת מטרה, בחירת משימות וסדר הצגתן, התאמת אופן ה"דיבוב" של המשימות - בשלב התכנון, ובהתאם לאוכלוסיית התלמידים, ומלווה ברפלקציה לאחר הפעילות.

קהילת מש"ל ברחובות פעלה בשנת הלימודים תשע"ט, חלק ממורי הקהילה ממשיכים לחקור שבילי משימות מדברות במסגרת קהילת הכפר הירוק תש"פ.